

מינוי חברי מועצת בית בן גוריון - האצלת סמכות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

1. בתוקף סמכות הממשלה לפי סעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, להאציל לראש הממשלה את סמכות הממשלה למינוי חברי מועצת בית בן-גוריון לפי סעיף 6(ב)(2) לחוק דוד בן-גוריון, התשל"ז-1976 (להלן - החוק).
2. ראש הממשלה ימנה את חברי המועצה כאמור לעיל, לפי הפירוט שלהלן:
  - א. נציג משרד ראש הממשלה ;
  - ב. נציג משרד התרבות והספורט ;
  - ג. נציג משרד הביטחון ;
  - ד. נציג הסוכנות היהודית לארץ ישראל ;
  - ה. נציג הסתדרות העובדים הכללית החדשה ;
  - ו. נציג עיריית תל אביב-יפו

דברי הסבר

רקע כללי

- א. בסעיף 6 לחוק דוד בן גוריון, התשל"ז-1976 (להלן – **החוק**) נקבע כי לבית דוד בן גוריון יהיו מועצה וועד מנהל. בסעיף 12(א) לחוק נקבע כי בית דוד בן-גוריון יהיה תאגיד.
- ב. סעיף 6(ב) לחוק קובע שהמועצה תהיה מורכבת משלושה עשר חברים, מתוכם שישה תמנה הממשלה. חוקים מאוחרים יותר שמכוחם הוקמו תאגידי הנצחה, כמו החוק להנצחת זכרו של מנחם בגין, התשנ"ח-1998 וחוק המרכז להנצחת זכרו של יצחק רבין, התשנ"ז-1997, אינם מחייבים כי מינוי חברי המועצה או חלק ממנה יהא טעון אישור הממשלה במליאתה, אלא אישור השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו הוקם התאגיד.
- ג. לשם קידום האחידות בין תאגידי ההנצחה, ומאחר שהיקף ומורכבות המועצה של בית בן גוריון אינו מצדיק את כינוסה של הממשלה במליאתה לצורך קבלת החלטה בעניין, מוצע כי הממשלה תאצול את סמכותה למינוי חברי מועצת בית בן גוריון לידי ראש הממשלה, וזאת בהתאם לסעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, שקובע כי סמכות הנתונה על פי דין לממשלה רשאית הממשלה לאצול לאחד השרים. זאת, בדומה לאצילת סמכויות דומה שנעשתה בעבר ביחס לחוקי הנצחה אחרים בהחלטת ממשלה מס' 4318 מיום 1.3.2012, שעניינה "אצילת סמכות הממשלה לראש הממשלה למנות מועצות ציבוריות להנצחת זכרם של זאב ז'בוטינסקי, בנימין זאב הרצל ורחבעם זאבי".
- ד. כן מוצע כי חברי המועצה שימונו יהיו נציגים של משרדי ממשלה וגופים אחרים, נוכח היותם רלוונטיים לעבודת המועצה ובזיקה למורשתו של בן גוריון, כמו לדוגמה נציג משרד התרבות והספורט, שמוצע לנוכח העובדה כי בית בן גוריון משמש כיום כמוזיאון, מרכז חינוכי ומרכז תרבותי, ועיקר פעילותו הוא אירועי תרבות לקהל הרחב; נציג הסוכנות היהודית לארץ ישראל, שמוצע לנוכח כהונתו של בן גוריון כיו"ר הסוכנות היהודית במשך כ-13 שנה; נציג הסתדרות העובדים הכללית החדשה, שמוצע לנוכח העובדה כי בן גוריון היה ממקימי הסתדרות העובדים וכיהן כמזכ"ל הראשון שלה, וכן לנוכח המעורבות של ההסתדרות בקיום פעילויות להנצחת מורשתו של בן גוריון ונציג עיריית תל אביב-יפו, שמוצע לנוכח העובדה כי בית בן גוריון נמצא בתל אביב, ותפעולו מצריך עבודה שוטפת מול גורמי העירייה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

סיווגים*

סיווג ראשי:

סיווג משני:

תחום פעולה עיקרי:

מגיש: ראש הממשלה

י"ד בסיון התשפ"ד
20 ביוני 2024

היועצת המשפטית

ירושלים, י"ג בסיוון התשפ"ד

19 ביוני 2024

סימוכין: 7685606393

חוות דעת משפטית הנלווית להצעה להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: אצילת סמכות הממשלה למינוי חברי מועצת בית בן גוריון לידי ראש הממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

א. בסעיף 6 לחוק דוד בן גוריון, התשל"ז-1976 (להלן – **החוק**) נקבע כי לבית דוד בן גוריון יהיו מועצה (להלן – **המועצה**) וועד מנהל. סעיף 6(ב) לחוק קובע שהמועצה תהיה מורכבת משלושה עשר חברים, מתוכם שישה תמנה הממשלה. בסעיף 12(א) לחוק נקבע כי בית דוד בן-גוריון יהיה תאגיד. חוקים מאוחרים יותר שמכוחם הוקמו תאגידי הנצחה, כמו החוק להנצחת זכרו של מנחם בגין, התשנ"ח-1998 וחוק המרכז להנצחת זכרו של יצחק רבין, התשנ"ז-1997, אינם מחייבים כי מינוי חברי המועצה או חלק ממנה יהא טעון אישור הממשלה במליאתה, אלא אישור השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו הוקם התאגיד.

ב. לשם קידום האחידות בין תאגידי הנצחה, ומאחר שהיקף חברי המועצה ומורכבות מינוי המועצה של בית בן גוריון אינו מצדיק את כינוס הממשלה במליאתה לצורך קבלת החלטה בעניין, מוצע כי הממשלה תאצול את סמכותה למינוי חברי מועצת בית בן גוריון לידי ראש הממשלה. זאת, בהתאם לסעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, שקובע כי סמכות הנתונה על פי דין לממשלה רשאית הממשלה לאצול לאחד השרים. אצילת סמכויות דומה נעשתה בעבר ביחס לחוקי הנצחה אחרים בהחלטת ממשלה מס' 4318 מיום 1.3.2012, שעניינה "אצילת סמכות הממשלה לראש הממשלה למנות מועצות ציבוריות להנצחת זכרם של זאב ז'בוטינסקי, בנימין זאב הרצל ורחבעם זאבי".

ג. כן מוצע כי חברי המועצה שימונו יהיו נציגים של משרדי ממשלה וגופים אחרים, אשר נקבעו לנוכח היותם רלוונטיים לעבודת המועצה ובזיקה למורשתו של בן גוריון.

ד. הואיל ובית בן-גוריון הוא תאגיד שהוקם בחוק כאמור, בהתאם לסעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, ההוראות לעניין מינויים לכהונה בתאגידים שהוקמו בחוק חלות עליו, ובהן בין היתר בדיקת המינויים על-ידי הוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות הממשלתיות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

סעיף 33(ה) לחוק יסוד: הממשלה קובע כי "הוראות סעיף זה יחולו אם אין כוונה אחרת משתמעת מן החוק המקנה את הסמכות או המטיל את החובה". לפיכך, יש לבחון אם משתמעת מהחוק כוונה כי לא תואצל סמכות המינוי לראש הממשלה.

את כוונת החוק יש לחלץ מתוך הוראות החוק: ראש הממשלה הוא השר הממונה על ביצוע החוק והתקנת תקנות מכוחו לאחר שסמכויותיו של שר החינוך והתרבות שנקבעו בחוק הועברו לראש הממשלה בהחלטת הממשלה מספר 5248 מיום 29.11.2012. לפיכך ראש הממשלה הוא בעל הסמכות

היועצת המשפטית

למנות חלק מחברי מועצת המכון למורשת דוד בן גוריון ומינהלת צריף בן גוריון, וכן ראש הממשלה הוא בעל הסמכות לקביעת תנאי העסקתם של עובדי המוסדות להנצחת בן גוריון. כמו כן, סמכות הממשלה לאישור התקציב של בית בן גוריון והמכון למורשת בן גוריון הואצלה לראש הממשלה בהחלטת ממשלה מס' 1243 מיום 29.01.2014.

אמנם החוק הוא חריג ביחס לחוקי הנצחה אחרים בהיותו מקנה לממשלה את הסמכות למנות את חברי המועצה, ולא לשר הממונה על החוק, אולם תוכנו של החוק דומה לשאר החוקים העוסקים בהנצחת אישים, וכל הסמכויות בו, כאמור לעיל, למעט הסמכות למנות את חברי המועצה, מוקנות לראש הממשלה.

על יסוד כל האמור, אנו סבורים כי לא נמצא שקיימת כוונה אחרת המשתמעת מן החוק שמונעת את אצילת סמכות מינוי המועצה לראש הממשלה. על כן, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של משרד התרבות והספורט ושל משרד הביטחון ולא התקבלו הערות משפטיות.

עמדת היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה המגיש את הצעת ההחלטה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

ב ב ר כ ה,
 שלומית ברנע פרגו, עו"ד
 היועצת המשפטית